

TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2028 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Opetus- ja kasvatustaloustalouden

Opetus- ja kasvatustaloustalouden tiliryhmittäin ulkoiset					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 235 237	994 370	1 158 268	163 898	16,5 %
Myyntituotot	478 180	449 832	557 490	107 658	23,9 %
Maksutuotot	410 323	427 778	404 445	-23 333	-5,5 %
Tuet ja avustukset	345 765	115 760	195 333	79 573	68,7 %
Muut toimintatuotot	969	1 000	1 000	0	0,0 %
Vuokratuotot	309	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	661	1 000	1 000	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-17 436 835	-17 879 322	-18 427 977	-548 655	3,1 %
Henkilöstökulut	-14 368 899	-14 646 493	-15 104 843	-458 350	3,1 %
Palkat ja palkkiot	-11 884 596	-12 021 382	-12 330 395	-309 013	2,6 %
Henkilösivukulut	-2 484 304	-2 625 111	-2 774 448	-149 337	5,7 %
Eläkekulut	-2 214 078	-2 259 111	-2 327 054	-67 943	3,0 %
Muut henkilösivukulut	-270 225	-366 000	-447 394	-81 394	22,2 %
Palvelujen ostot	-1 993 384	-2 342 062	-2 406 872	-64 810	2,8 %
Asiakaspalvelujen ostot	-768 731	-1 132 647	-1 258 863	-126 216	11,1 %
Muiden palvelujen ostot	-1 224 653	-1 209 415	-1 148 009	61 406	-5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341 914	-346 452	-345 895	557	-0,2 %
Avustukset	-502 029	-379 650	-366 000	13 650	-3,6 %
Muut toimintakulut	-230 609	-164 665	-204 367	-39 702	24,1 %
Vuokrat	-147 368	-131 391	-171 127	-39 736	30,2 %
Muut toimintakulut	-83 242	-33 274	-33 240	34	-0,1 %
TOIMINTAKATE	-16 201 598	-16 884 953	-17 269 709	-384 756	2,3 %
Suunnitelman muk. Poistot	-114 689	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-16 316 287	-16 976 583	-17 326 572	-349 989	2,1 %

Opetus- ja kasvatustalouden sitovuustasot ulkoinen

	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Opetus ja kasvatustalouden yhteensä					
Toimintatuotot	1 235 237	994 370	1 158 268	163 898	16,5 %
Toimintakulut	-17 436 835	-17 879 322	-18 427 977	-548 655	3,1 %
Toimintakate	-16 201 598	-16 884 953	-17 269 709	-384 756	2,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-99 532	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-16 316 287	-16 976 583	-17 326 572	-349 989	2,1 %
Opetuksen ja kasvatustalouden halli	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	254 673	113 360	161 200	47 840	42,2 %
Toimintakulut	-614 088	-395 104	-424 796	-29 692	7,5 %
Toimintakate	-359 415	-281 744	-263 596	18 148	-6,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-266	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-359 681	-281 744	-263 596	18 148	-6,4 %
Varhaiskasvatustalouden yhteensä	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	374 905	266 158	281 039	14 881	5,6 %
Toimintakulut	-5 214 921	-5 599 306	-5 878 818	-279 512	5,0 %
Toimintakate	-4 840 015	-5 333 148	-5 597 779	-264 631	5,0 %
Suunnitelman muk.poistot	-6 733	-46 382	-21 757	24 626	-53,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 846 748	-5 379 531	-5 619 536	-240 005	4,5 %
Perusopetustalouden yhteensä	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	433 196	442 752	550 529	107 777	24,3 %
Toimintakulut	-9 953 867	-10 164 173	-10 246 058	-81 885	0,8 %
Toimintakate	-9 520 671	-9 721 421	-9 695 529	25 892	-0,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-86 564	-44 946	-35 106	9 840	-21,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 622 392	-9 766 367	-9 730 635	35 732	-0,4 %
Kirkonkylän koulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	31 045	29 100	44 000	14 900	51,2 %
Toimintakulut	-2 378 763	-2 391 823	-2 258 632	133 191	-5,6 %
Toimintakate	-2 347 718	-2 362 723	-2 214 632	148 091	-6,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-44 372	-3 219	-18 005	-14 786	459,3 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 407 247	-2 365 942	-2 232 637	133 305	-5,6 %
Muu perusopetustalouden yhteensä	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	287 685	283 752	374 529	90 777	32,0 %
Toimintakulut	-2 551 698	-2 540 081	-2 589 893	-49 812	2,0 %
Toimintakate	-2 264 013	-2 256 329	-2 215 364	40 965	-1,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 425	-7 172	-3 631	3 541	-49,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 269 438	-2 263 501	-2 218 995	44 506	-2,0 %
Yläkoulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	70	4 900	15 000	10 100	206,1 %
Toimintakulut	-2 914 541	-3 059 578	-3 169 917	-110 339	3,6 %
Toimintakate	-2 914 471	-3 054 678	-3 154 917	-100 239	3,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-36 767	-34 555	-13 470	21 084	-61,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 951 239	-3 089 233	-3 168 387	-79 155	2,6 %

Erityisopetus/Laitoskoulut	TA		TA 2026	Muutos	
	TP 2024	2025(muut.)		eur	Muutos%
Toimintatuotot	114 397	125 000	117 000	-8 000	-6,4 %
Toimintakulut	-2 108 865	-2 172 691	-2 227 616	-54 925	2,5 %
Toimintakate	-1 994 469	-2 047 691	-2 110 616	-62 925	3,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 994 469	-2 047 691	-2 110 616	-62 925	3,1 %

Lukiokoulutus	TA		TA 2026	Muutos	
	TP 2024	2025(muut.)		eur	Muutos%
Toimintatuotot	25 837	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-1 134 670	-1 167 981	-1 300 721	-132 740	11,4 %
Toimintakate	-1 108 834	-1 167 981	-1 300 721	-132 740	11,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 969	-302	0	302	-100,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 114 803	-1 168 283	-1 300 721	-132 438	11,3 %

Oulujoki-opisto	TA		TA 2026	Muutos	
	TP 2024	2025(muut.)		eur	Muutos%
Toimintatuotot	146 626	172 100	165 500	-6 600	-3,8 %
Toimintakulut	-519 289	-552 758	-577 584	-24 826	4,5 %
Toimintakate	-372 663	-380 658	-412 084	-31 426	8,3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-372 663	-380 658	-412 084	-31 426	8,3 %

Toiminnan kuvaus

Opetuksen ja kasvatuksen hallinnon menot sisältävät opetus- ja kasvatustalouden sekä toimialajohtajan, toimistonhoitajan ja johtavan koulunkäynninohjaajan (50%) sekä esi- ja perusopetuksen projektit. Opetus- ja kasvatustalouden alle kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio ja vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut.

Toimialan tulosalueita on 8: opetuksen ja kasvatuksen hallinto, varhaiskasvatus, Kirkonkylän koulu, muu perusopetus (Huovilan koulu, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu), erityisopetus/laitoskoulut, yläkoulu, lukiokoulutus ja Oulujoki-Opisto (yleissivistävä opetus Muhos ja Utajärvi sekä kuvataide- ja musiikkikoulu).

Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan kolmessa päiväkodissa (Koivulehdon päiväkotitoiminta (avoin varhaiskasvatus ja vuoroahoito), Kuusikon päiväkotitoiminta ja Päivärinteen päiväkotitoiminta ja perhepäivähoidossa).

Muhoksen kunnassa on viisi vuosiluokkien 0-6 koulua (Huovila, Hyrkin, Kirkonkylä, Korivaara ja Laitasaari), yksi vuosiluokkien 7-9 peruskoulu, yksi vuosiluokkien 0-9 erityiskoulu (Oulujoen koulu, hallinnollisesti kuuluu yläkoulun alaisuuteen) ja lukio. Oulujoki-Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluita kuntalaisille.

Opetus - ja kasvatuspalvelujen tavoitteena on turvata laadukkaat ja tasa-arvoiset varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalvelut kuntalaisille ja Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille. Oulujoki-Opiston vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana.

Opetus- ja kasvatustaloutta asettaa keskeiset tavoitteet toiminnalle hyväksyessään kuntakohtaisen opetussuunnitelman ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat toimintasuunnitelmat ja muut hallintokunnan toimintaa ohjaavat asiakirjat.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa valtuustokausittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Opetus- ja kasvatuspalvelujen tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. (Talouden seuranta ja reagoimista muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikkötasolla). Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2026 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkojen järjestäminen. Tilanne ei näytä helpottuvan, vaikka kunnassa on otettu varhaiskasvatuksen palveluseteli käyttöön elokuussa 2024, kuntaan on perustettu Kuusikon päiväkotit elokuussa 2024 ja Päivärinteen päiväkodin laajennus on valmistunut elokuussa 2025. Oppimisen tuki on uudistunut 1.8.2025 alkaen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Kaikilla oppijoilla on oikeus oppia ja saada tukea koko opinpolun ajan. Tukea annetaan varhaisessa vaiheessa ja ennakkoivasti. Oppimisen tukea järjestetään ensisijaisesti ryhmäkohtaisena. Siihen on oikeus kaikilla oppilailta. Ryhmässä järjestetyn tuen lisäksi oppilas voi saada oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen tuen uudistus tarkoittaa lisääntyvää resurssitarvetta ja uusia haasteita opetus- ja kasvatuspalvelujen toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa palveluiden täytäntöönpanoa. Lasten ja oppilaiden tuen tarve on lisääntynyt varhaiskasvatuksesta alkaen. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Muhokselle Pohteen perustama lastensuojeluyksikkö on tuonut omat haasteet myös kustannusten osalta. Henkilöstön saamisen vaikeus, varsinkin varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin. Henkilöstön työssäjaksaminen ennen kaikkea säästötoimien vaikutuksesta.

Opetus- ja kasvatuspalvelujen painopiste vuonna 2026 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Yhdessä henkilökunnan kanssa on löydettävä keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Henkilöstölle pitää olla aikaa, ja syytä on panostaa työkykyä ylläpitäviin toimenpiteisiin. Työ-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Projektit

Projekteilla toteutetaan opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Kasvatus- ja opetuslautakunta asettaa kunkin projektin kehittämistavoitteet projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Perusopetuksen projektit on toteutettu siten, että ne on sijoitettu opetustoimen hallinnon talousarvion alaisuuteen.

Vuonna 2026 opetus- ja kasvatuspalvelut toteuttavat seuraavia kehittämisprojekteja:

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 149 000 euroa vuosille 2024-2027, omarahoitusosuus 18 625 euroa.
- Hankeavustukset koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 8 000 euroa ajalle 20.5.2025-31.12.2026, omarahoitusosuus 2 400 euroa.

Projektien/hankkeiden tuomat määrärahat avustuksina ovat tärkeitä toimialan palveluiden kehittämisessä ja laadun parantamisessa, koska varsinaiseen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää riittävässä laajuudessa

määrärahaa toiminnan kehittämiseen. Erityisesti tasa-arvorahalla on pystytty lisäämään erityisopetuksen resursseja.

Kirkkonkylän koulu

Toiminnan kuvaus

Kirkkonkylän koulussa annetaan esiopetusta, perusopetusta vuosiluokilla 1-6 sekä erityisopetusta neljässä alueellisessa pienluokassa; PL1 (1-3), PL2 (1-6), PL3 (3-6) ja PL4 (4-6). Pienluokat ovat alakoulujen yhteisiä kunnallisia erityisopetusryhmiä. Koululla on 437 oppilasta (tilanne 20.9.2025), 1 esiopetusluokka ja 22 yleisopetuksen luokkaa.

Kirkkonkylän koulun toiminnan ytimessä on turvallisen, motivoivan ja viihtyisän oppimisympäristön luominen. Koulun arkea ohjaa henkilökunnan ja oppilaiden yhdessä rakentama myönteinen ja kannustava oppimisilmapiiri. Oppilaita rohkaistaan aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen, luovuuteen ja oman toiminnan arviointiin. Heille tarjotaan mahdollisuuksia sekä itsenäiseen että yhteisölliseen oppimiseen. Kirkkonkylän koulussa oppilaat ovat aktiivisia, yhteistyökykyisiä ja vastuuntuntoisia – he viihtyvät oppimisympäristössään, jossa oppimistilanteet on huolellisesti suunniteltu ja tavoitteellisesti toteutettu. Avoin ja joustava toimintakulttuuri tukee koko kouluyhteisön hyvinvointia ja edistää työssä jaksamista. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimistavat, ja heitä tuetaan heidän henkilökohtaisten tarpeidensa mukaisesti. Koulun kasvatustyössä ja oppimisympäristön kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen sekä heidän yksilölliseen kasvuun ja hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Koulun palvelujen ja rakenteiden kehittämisen perustana ovat Muhoksen kunnan strategiset linjaukset sekä velvollisuus järjestää laadukasta opetusta kaikille oppilaille. Muhoksen opetus- ja kasvatustalouden on asettanut toiminnan keskeisiksi painopisteiksi koulutusmyönteisyyden vahvistamisen ja erinomaisten koulutuspalvelujen tarjoamisen.

Kunnan opetussuunnitelma asettaa oppilaan edun toiminnan keskiöön. Jokaisen oppilaan opiskelu järjestetään hänen omien edellytystensä mukaisesti, ja kaikille taataan tasa-arvoinen mahdollisuus saada tukea, riippumatta asuinpaikasta tai koulusta. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Koulun toimintaa ja opetusta ohjaa opetussuunnitelma, jonka tavoitteina ovat oppilaan aktiivisuuden vahvistaminen, opiskelun merkityksellisuuden lisääminen sekä onnistumisen kokemusten mahdollistaminen jokaiselle oppilaalle. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa edistymistään. Oppilaan tunteet, kokemukset, kiinnostuksen kohteet ja vuorovaikutus toisten kanssa muodostavat oppimisen perustan. Opettajan tehtävänä on ohjata oppilaita elinikäiseen oppimiseen, huomioiden yksilölliset oppimistyyli- ja -tarpeet. Opetussuunnitelma toimii ensisijaisesti opettajien työn ohjaajana, mutta se on myös tärkeä tietolähde koulun sidosryhmille, kuten oppilaiden huoltajille, jotka voivat sen avulla tutustua koulutyön sisältöihin ja tavoitteisiin. Kirkkonkylän koulun esi- ja perusopetuksen strateginen visio on olla arvostettu, koulutusmyönteisyyttä edistävä koulu, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja. Koulun toiminta-ajatuksena on turvata jokaiselle oppijalle mahdollisuus kasvaa ja oppia henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti, varmistaen oppivelvollisuuden suorittamisen ja riittävät valmiudet mm. jatko-opintoihin.

Koulussa painotetaan oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämistä. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, innostava ja monimuotoinen. Luokkahuoneiden ohella hyödynnetään yhä enemmän ulkopuolisia

oppimisympäristöjä, kuten luontoa, museoita, kirjastoja ja muita opintokohteita. Myös teknologian hyödyntäminen on tärkeä osa koulun arkea ja sen hyödyntäminen opetuksessa osa nykyaikaista oppimista. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat erilaisten taitojen oppimista eri oppiaineissa ja vahvistavat oppilaiden kokonaisvaltaista osaamista.

Opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyy Muhoksen kunnan esi- ja perusopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat, jotka ohjaavat koulujen ja päiväkotien toimintaa. Nämä asiakirjat ovat keskeisiä välineitä kunnan koulutuspalvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt Kirkonkylän koulun työsuunnitelman lukuvuodelle 2025–2026 kokouksessaan 3.9.2025.

Toimenpiteet

1. Liikuntasalin rakentaminen saatetaan päätökseen suunnitellusti 31.7.2026 mennessä. Liikuntasalin välineistö ja kalusto uusitaan ns. ensikertaisvälineistönä. Palloilusalissa olevaa sisäilmavaurioitunutta välineistöä ja kalustoa ei siirretä uuteen saliin.
2. Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamista varten (yleinen tukiopeetus, opetuskielen tukiopeetus, erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä).
3. Opetusryhmien koon suunnittelussa tulee varmistaa, että luokkien ryhmäkoot muodostetaan oppimisen tuen lain velvoittamalla tavalla. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia, että ryhmäkoot ja tukimuodot täyttävät nämä edellytykset.
4. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa. Riittävä laitteisto on taattava kaikille oppilaille, ja koulussa jokaisella oppilaalla on oltava käytössään päätelaitteita riittävästi. Opettajien pedagogista ICT-osaamista tuetaan jatkuvasti järjestämällä koulutuksia tarpeen mukaan.
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan systemaattisesti. Työkykyä ylläpitävään toimintaan (Tyky) varataan riittävästi resursseja. Opettajien tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen, työhyvinvointiin ja sen kautta koulun tuloksellisuuteen, sairaspoissaoloihin jne.
6. Opettajien ammatillista kehitystä tuetaan tarjoamalla mahdollisuuksia täydennys-koulutukseen ja ammatilliseen kasvuun.
7. Erityisopetuksen tukipalvelut resursoidaan niin, että tukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella ryhmäkohtaisella tai oppilaskohtaisella tuella yleisopetusluokassa. Lisäksi tarjolla tulee olla kunnallisia erityisopetuksen pienluokkia niille oppilaille, jotka hyötyvät pienluokassa opiskelusta tai tarvitsevat sitä erityisistä syistä.

Yläkoulu

Toiminnan kuvaus

Muhoksen yläkoulu tarjoaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtakunnallisen että kunnallisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 7. – 9.

Muhoksen yläkoulun hallinnolliseen alaisuuteen kuuluu Oulujoen koulu ja Muhoksen yläkoulun rehtori toimii myös Oulujoen koulun rehtorina. Oulujoen koulun toimistosihteerinä toimii Muhoksen yläkoulun ja lukion yhteinen toimistosihteer. Oulujoen koululla on kaksi opetusryhmää. Toinen Oulujoen koulun opetusryhmistä toimi Oulujoen perhekodin tiloissa, toinen Muhoksen yläkoululla.

Muhoksen kunnassa sijaitsevien perhekotien oppilaille annetaan perusopetusta Oulujoen koulun lisäksi myös yleisopetuksen ryhmissä tai pienryhmissä Muhoksen yläkoululla. Oulujoen perhekotiin sijoitetun nuoren koulupaikasta neuvotellaan tarvittaessa Nuorten Ystävien kanssa.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on antaa muhoslaisille ja Muhokselle sijoitetuille oppivelvollisille mahdollisimman hyvä lähtökohta toisen asteen koulutukseen ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Oppilaille tarjotaan virikkeitä antava ja turvallinen kouluympäristö. Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan mahdollisimman pitkälle oppivelvollisen henkilökohtaiset tarpeet mm. erityistä tukea ja muita tukitoimia kehittämällä.

Muhoksen yläkoululla ja Oulujoen koululla on käytössä ns. joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamalli. Toimintamallin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnallisuus, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työpaikkaopiskelu. Toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä perusopetuksen jälkeen.

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen muutoksen toimeenpano tuo mukanaan haastetta koulun toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa perusopetuksen palveluiden täytäntöönpanoa. Haasteen vaativuutta lisää muutoksen toteuttamiseen osoitettujen resurssien niukkuus.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat edellisen kerran 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tarjoamaa esi- ja perusopetusta. Opetussuunnitelma on keskeinen ko. palvelujen tuottamista ohjaava asiakirja. Tämän lisäksi koulun vuosittaista toimintaa ohjaava keskeinen asiakirja on koulun työsuunnitelma, jossa on kirjattuna lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt sekä Muhoksen yläkoulun että Oulujoen koulun työsuunnitelman kokouksessaan 3.9.2025 (§:t 108 ja 109).

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset ja kunnan yhteiset koulutukset)
2. Henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat ja –keskustelut koulun sisällä
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
4. Työkykyä ylläpitävät toimenpiteet
5. Perusopetuksen järjestäminen vuosiluokille 7–9
6. Oppilaiden yksilö- ja ryhmäkohtaisen tuen varmistaminen

Muu perusopetus

Toiminnan kuvaus

Huovilan koulun, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu ovat perusopetusta 0-6 luokilla antavia Muhoksen kunnan kouluja. Koululaisille tarkoitettua iltapäivätoimintaa järjestetään 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisoppilaille. Muhoksen kunnanvaltuusto on 24.6.2008 (§ 50) päättänyt vakiinnuttaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja sijoittaa ko. toiminta opetuspalvelujen päävastuualueelle. Iltapäivätoimintaa annetaan lukuvuonna 2025 – 2026 Kirkonkylän koululla. Talousarviossa on varauduttu siihen, että iltapäivätoiminta jatkuu nykyisessä laajuudessaan vuonna 2026 lukuvuoden loppuun.

Palvelusuunnitelma

Koulut antavat laadukasta perusopetusta, joka tukee oppilaan kasvua tasapainoiseksi, terveen itsetunnon omaavaksi ihmiseksi sekä kriittisesti ympäristöään arvioivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia ja terveyttä. Lapselle tarjotaan ennen ja /tai jälkeen koulupäivän turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Toiminnassa tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä sekä eettistä kasvua. Sillä lisätään tasa-arvoa, edistetään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Opetus- ja kasvatuslautakunta asettaa aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet hyväksyessään ko. toiminnan toimintasuunnitelman.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 3.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja.

Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt muun perusopetuksen koulujen työsuunnitelmat kokouksessaan 3.9.2025 §:t 102 – 103 ja 105-106.

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset)
2. Oppimisen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan.
6. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erityisopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuslain 3 §:n mukaisesti oppilaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Säännös on pohjana kaikelle opetuksen ja opetukseen liittyvien järjestelyjen ja tukitoimenpiteiden suunnittelulle ja toteuttamiselle. Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja sekä oppilaskohtaista tukea osana sen perustoimintaa.

Perusopetuslain (1.8.2025) muutoksen myötä oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamaa ryhmäkohtaisia tukea muun opetuksen yhteydessä. Oppilaalla, jonka opinnot eivät ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta etene, tai jolla on ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voidaan järjestää yleisopetuksen yhteydessä, erityisluokanopettajan opettamassa pienryhmässä tai erityisluokalla. Jos oppilaan opiskelu yleisopetuksessa ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista, järjestetään opetus osittain tai kokonaan erityisluokalla.

Erityisopettajan antamaa ryhmämuotoista ja oppilaskohtaista tukea annetaan kaikissa Muhoksen esi- ja perusopetusta tarjoavissa yksiköissä. Erityisluokkia on lukuvuonna 2025-2026 Hyrkin ja Kirkonkylän alakouluilla sekä Muhoksen yläkoululla.

Erityisopetuksen ja oppimisen tuen käytänteisiin ja linjauksiin liittyviin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin Muhoksella on käytettävissä myös kunnallisen erityisopetuksen koordinaattorin palveluja.

Oulujoen koulu

Erityisopetuksen sitovuustason sisällä on yksi perusopetusta antava erityiskoulu eli Oulujoen koulu. Oulujoen koulu antaa opetusta pääasiassa Muhokselle sijoitetuille oppilaille. Koulu toimii lukuvuonna 2025–2026

Oulujoen perhekodeilla, ja yksi sen luokista on sijoitettu Muhoksen yläkoululle. Osa Oulujoen perhekodeilla annettavasta opetuksesta toteutetaan käyttäen joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamallia. Muu erityisopetus annetaan osana muiden Muhoksella toimivien koulujen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen hyvinvointilautakunta on esi- ja perusopetuksen kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilailla on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti tukea oppimiseensa.

Oppimisen ja opiskelun vaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää esim. erityissairaanhoidon tuen tarvetta. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyjä toimintaperiaatteita sovelletaan sekä esiopetusta että perusopetusta antavissa yksiköissä.

Erityisopettajan antama opetus suunnitellaan tavoitteelliseksi, yksilölliset opiskeluedellytykset huomioivaksi ja nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen soveltuvaksi. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi ja suunnitelma yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta autetaan oppimisen ja opiskelun vaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät yksilöllisesti vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan.

Erityisopetuksen tukimuotoja ovat ryhmäkohtainen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä, oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä ja erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa. 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle on annettava tarvittavat oppilaskohtaiset tulkittamis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Muhoksen kunnan koulutoimi vastaa koulu- ja luokkakohtaisista apuväline- ja ohjaajapalveluista. Oppilaiden kuntoutus- ja muut henkilökohtaiset ohjaus- ja tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä Pohteen kanssa.

Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91, jonka jälkeen opetussuunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti vuosittain. Vuonna 2025 Opetussuunnitelman Oppimisen tuen osuus on lakimuutoksen takia uudistettu täysin.

Toimenpiteet

Oppimisen tukea kehitetään edelleen. Lähikouluperiaatetta ja integraation toteuttamista jatketaan. Oppimisen tuen ohjausryhmä ohjaa ja tukee kouluja uuden lain mukaista oppimisen ja opiskelun tukea suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa.

Edellyttää:

1. riittävä määrä henkilöstöä lain edellyttämän ryhmämuotoisen ja oppilaskohtaisen tuen toteuttamiseen sekä koulunkäynnin ohjaukseen
2. henkilöstön työssä jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta huolehtiminen
3. käyttäytymisen ja tarkkaavaisuuden pulmista kärsivien oppilaiden sekä heidän luokkiensa muiden oppilaiden opiskelun ja oppimisen turvaaminen
4. oppilaiden henkinen pahoinvointi havaitaan ja siihen puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
5. vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäynnin turvaaminen oman kunnan palveluna
6. koulusta paljon poissaolevien oppilaiden opetusjärjestelyjen kehittäminen
7. oppimisvaikeuksien esim. lukivaikeuksien oppilaiden opiskelun turvaaminen
8. oppimisympäristöjen kehittäminen ja teknologian hyväksikäyttö erityisopetuksessa

9. erityisopetuksen kehittämisen puitteissa osallistutaan aktiivisesti esim. opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeisiin ja verkostoihin

Lukio

Muhoksen lukiossa laskentapäivänä 20.9.2025 opiskelijoita oli 207: 25-ryhmät 74, 24-ryhmät 63, 23-ryhmät 62 ja 4. vuoden opiskelijoita 8. Lisäksi opiskelijoiksi on hyväksytty 5 aasialaista nuorta, joten opiskelijamäärä heidän aloittaessaan kesken lukuvuotta on 212. Seuraava valtionosuuksien tarkistuslaskentapäivä on 20.1.2026.

Lukion opiskelijamäärä elää hieman koko lukuvuoden ajan opiskelijoiden valmistuessa tai vaihtaessa opiskelupaikkaa. Muhoksen lukiossa keskeyttäminen on vähäistä. Kaikki lukion opiskelijat ovat nyt maksuttomuuden piirissä, jolloin heille koulu tarjoaa tietokoneet, kuulokkeet, oppimateriaalit ja pakolliset 5 ylioppilaskoetta. Alle 18-vuotiaat opiskelijat ovat oppivelvollisia, mutta maksuttomuus koskee koko lukioaikaa.

Kevään 2025 yhteishaussa näkyi, että aloituspaikkoja pitää lisätä avaamalla jatkuva haku. Muhoksen opetus- ja kasvatustaloutta hyväksyi kokouksessaan 9.4.2025 § 41 jatkuvan haun avaamisen lisäämällä aloituspaikkamäärän kuudestakymmenestä viidestä kahdeksaankymmeneen. Tämän takia myös tuntikehystä nostettiin kokouksessa 7.5.2025 § 51 ja lukuvuodelle 2025-2026 se on 298,7. Ennestään lukiossa oli neljä opiskelijaa, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Koska syyslukukauden aikana tulee viisi lisää, tarvitaan kevätlukukaudelle 2026 2 opintojaksoa S2:sta edellä mainitun tuntikehyksen lisäksi.

Aloittavan ikäluokan paikkamäärän kasvattamisesta ja siihen liittyvistä hankinnoista huolimatta lisätalousarviota ei haettu kesällä, vaan jäätin odottamaan elokuun todellisen opiskelijamäärän selviämistä. Huomioitavaa on, että alun perin lukuvuodelle 2025-2026 tehty tuntikehys oli säästötuntikehys, jossa kertaluonteisesti oli tauolla jopa mm. taito- ja taideaineiden opintojaksoja. Talousarviota 2026 laadittaessa vertailukohta lukuvuoden 2025 talousarvioon ei ole toimiva.

Jokainen lukiolainen tuo kuntaan valtionosuutta 8165,62 € (vuoden 2025 luku). Suomen lukioissa valtionosuudet kattavat lukiokoulutuksesta 70-90%. Toki paikallisesti prosenttiin vaikuttaa kunnassa ratkaisevasti myös teknisen puolen veloittaman vuokran suuruus. Valtionosuudet tulevat kunnalle ilman ns. korvamerkkiä, joten lukiokoulutuksen talousarviota tarkastellessa pitää muistaa, että kaikki kunnat maksavat toisen asteen koulutuksen kustannuksia valtiolle asukasmääränsä mukaan, mutta lukioluvan omaavat kunnat saavat valtionosuudet. Koska valtionosuus ei tule ohjattuna oppilaitokselle, vaan maksetaan kunnalle, sen olemassaolo on kuitenkin hyvä muistaa taustalla yleensäkin oppilaitosten talousarvioita tarkasteltaessa.

Ylioppilastutkinto on jälleen muuttumassa. Elokuussa 2026 lukio-opinnot aloittava ikäluokka voi kirjoittaa taito- ja taideaineista kuvataiteen, musiikin tai liikunnan ylioppilaskokeen, jos opiskelee 3,5 vuoden ohjelmalla tai täydentää tutkintoa. Tämä aiheuttaa tilanteen, että säästövuoden 2025 jälkeen taito- ja taideaineista ei voi säästää. Lisäksi opetushallituksessa suunnitellaan uusia lukiodiplomeja: sanataide, yrittäjyys sekä tiede ja teknologia. Toteutuessaan diplomit edellyttävät aiheeseensa liittyviä opintoja alle, joita jo Muhoksen lukiossa on. Uudet diplomit eivät kuitenkaan tule voimaan vielä vuonna 2026.

Ylioppilastutkinto on muuttumassa ohjelmistorakenteeltaan selainpohjaiseksi. Tätä Abitti2 koejärjestelmää käytetään ensin kurssikoejärjestelmänä ja syksyllä 2026 se on ylioppilastutkintokäytössä. Abitti2 koejärjestelmän ylläpito vaatii tehokkaat palvelinkoneet, jotka ovat melko arvokkaat ja ne hankitaan koulun käyttöön vuokrattuina. Näin koneet eivät vanhene, vaan ne voidaan uusia tarvittaessa helposti.

Hyvät toisen asteen koulutuspalvelut toimivat kunnan vetovoimatekijänä. Muhoksen lukio on ollut perinteisesti hyvä oppilaitos, jossa on sitoutunut henkilöstö, yhteisöllinen huolehtiva toimintakulttuuri sekä tarkkaan harkittu houkutteleva opintojaksotarjonta. Ylioppilaskirjoitusten tulosten perusteella Muhoksen lukio on erottunut positiivisesti Oulun seudun lukiokartalla, ja työpaikkana sillä on ollut pitovoimaa. Opettajavaihtuvuus on ollut vähäistä.

Lukion vetovoimaisuus yhteishaussa (=opiskelijamäärä suhteessa aloituspaikkoihin) on paljolti kiinni opiskelutarjonnan monipuolisuudesta. Lukion tuntikehysten laajuus on osalukion markkinointia. Korkeakoulujen tutkintovalinta on lisännyt ylioppilastutkinnon painoarvoa jatko-opintoihin pääsemisen kannalta. Tämä on lisännyt opettajien valmennusvastuuta ja toisaalta ylioppilaskokeiden korottajien määrää. Riittävä tuntikehys on osa tätä vastuun kantamista ja toisaalta yhteishaussa hakijoille valintakohteen yksi tärkeä valintaperuste.

Lukiossa tuntikehystä tulee tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena eikä opetusryhminä, koska luokattomassa lukiossa opiskelijat voivat valita opintoja vapaasti. Opetussuunnitelmassa opintojaksot muodostuvat yhdestä tai useammasta 1-3 opintopisteen moduulista. Tuntikehystä kuvaillaan vuosiviikkotunneilla: 1 vvt vastaa opiskelijalla 2 opintopisteen kokonaisuutta. 1.8.2025 alkaen ylioppilaskokeiden alustava arviointi ei ole enää tuntikehyksessä vaan maksetaan OVTES:n mukaisesti euoperustaisesti, mutta samaan aikaan opiskeluhuoltolaki muuttui ja edellyttää riittävää etenkin ennaltaehkäisevää tukea, ts. riittävää erityisopetusta ja tukiovetusta.

Lukiolaki edellyttää, että lukio tarjoaa opinto-ohjausta opiskelijoille vielä vuosi valmistumisen jälkeen. Opinto-ohjaaja on vuosityöajassa, jolloin hän on käytettävissä myös koulun kesäloman aikana sovituksi. Tuen osalta Muhoksen lukio tarjoaa 11 vuosiviikkotunnin verran laaja-alaisen erityisopettajan palveluita. Opetushenkilöstöstä 12 pääkoulu on lukio. Lisäksi opetusta antaa 5 opettajaa, joiden pääkoulu on yläkoulu. Tarvittaessa ortodoksisen uskonnon opetuksen hoitaa perusopetuksen opettaja. Jonkin verran opetusta ostetaan Oulun Aikuislukiolta pienten valintojen opintojaksoihin, kuten mm. elämäkatsomustietoon, sekä laajennetaan kielitarjontaa.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen lukio on yleissivistystä painottava yleislukio ja se jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla vastaavilla näytöillä.

Korkeakoulujen tutkintovalinnan kannalta on suuri merkitys, miten opiskelijat onnistuvat lukio-opinnoissaan. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan toimimaan vastuuntuntoisena ja velvollisuuksistaan huolehtivana kansalaisena yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Lukio-opetus tukee opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja hänen myönteistä kasvuaan aikuisuuteen sekä kannustaa opiskelijaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Muhoksen lukion toimintakulttuuria on hiottu niin, että se tukee näitä tavoitteita ja arvoja. Koulua kehitetään yhteisöllisesti, ja onnistumista mitataan valtakunnallisten mittareiden lisäksi myös koulun omilla kyselyillä.

Opetus- ja kasvatustalokunta on hyväksynyt 3.9.2025 §107 Muhoksen lukion lukuvuoden 2025-2026 työsuunnitelman. Muhoksen lukion opetussuunnitelman ja toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat: kestävä tulevaisuus, yrittäjäyys, teknologia sekä paikallisena painopisteenä Geopark. Muhoksen lukion toimintakulttuurissa pyritään noudattamaan kestävää kehitystä, opiskelijoita ohjataan yritteliäisyyteen, tarjotaan robotiikka ja ohjelmointi osaamista ja pidetään yllä geopark-tietoutta. Lukuvuoden 2025-2026 teemana on Lukeva, liikkuva ja luova lukio. Muhoksen lukion keskeisenä Erasmus+ -teema on kestävä kehitys, johon liittyen myös selvitetään kansallisen kestävä kehitys sertifikaatin saamista.

Toimenpiteet

- Lukiossa on ammattitaitoinen henkilökunta, joka antaa lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta laajennettuna koulukohtaisin opintojaksoin ja painotuksin. Opettajien ammatillisista kasvuista tuetaan koulutuksilla budjetin sallimissa puitteissa ja hyödyntäen etenkin ilmaisia koulutuksia.

- Henkilökunnan ja opiskelijoiden jaksamiseen ja koulu-/työviihtyvyyteen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota, jolloin poissaolot mahdollisesti vähenevät ja työskentely on tehokkaampaa. Opiskelijahuollon käytössä ovat opetus- ja kasvatuslautakunnan hyväksymät poissaoloihin puuttumisen mallit.
- Lukiolla on käytössä hyvinvoinnin vuosikello. Lukiolla on School to belong -sertifikaatti ja kunnalle ilmaisen hankkeen materiaalit, tavoitteena on yksinäisyyden vähentäminen. Lisäksi lukio on kunnalle ilmaisessa Onnikka-hankkeessa. Aiemman laajemman hyvinvointihankkeen toimenpiteitä jatketaan, jolloin palkkaus tulee nyt lukioresurssista (OVTES).
- Tieto- ja viestintäteknologian vahvaan osaamiseen kiinnitetään huomiota: lukiossa on opettajien ICT-tiimi ja osaamista jaetaan yhteisöllisesti, opiskelijoille tarjotaan TVT- opetusta. Lukiossa kokeet, osa oppimateriaaleista sekä kokonaisuudessaan ylioppilastutkinto ovat digitaalisia.
- Yrittäjyyskasvatus toteutuu monipuolisesti koulun arjessa läpäisyperiaatteella kaikille, lisäksi tarjolla on yrittäjyysopintoja. Yhteistyö yrittäjien kanssa.
- Vahvistetaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa jo lukioaikana mm. siltaopintoja Oulun ammattikorkeakouluun sekä kursseja yliopistoihin, jolloin lukiolainen voi saada jatko-opiskelupaikan odottamaan jo lukioaikana.
- Kansainvälinen toiminta: kotikansainvälisyys ja mm. Erasmus+ -projektit. Geopark- oppilaitoksena jatketaan yhteistyötä saksalaisen geopark-oppilaitoksen kanssa.
- Lukion näkyvyys on myös kuntamarkkinointia ja lisää lukion vaikuttavuutta alueella. Lukion näkyvyyttä pidetään yllä aktiivisten somekanavien kautta.
- Tarvittaessa laajennetaan kielitarjontaa Oulun Aikuislukion kautta, josta voidaan ostaa myös opetusta tilanteessa, että opintojaksoon on vain yksittäisiä valintoja.

Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet:

1. yhteishaussa Muhoksen lukion sisäänottomääräksi on vakiintunut 65 paikkaa. Kuitenkin vuoden 2025 yhteishaussa avattiin jatkuva haku ja aloituspaikkamäärä nostettiin kahdeksaankymmeneen, jotta opiskelijoita ei jäisi ilman opiskelupaikkaa. Huomioitavaa on, että lukuvuona 2026-2027 aloituspaikkamäärä ollaan palauttamassa 65 paikkaan.
2. sijaisia ei oteta kuin pidempiin opettajien poissaolopätkiin.
3. materiaali ja kalustemäärärahat ovat minimissä.
4. koulurakennus on kooltaan kompakti ja säästä lämmityskustannuksia. Valaistuksen automatiikka säästää energiaa.
5. lukion toimintakulttuurissa toteutetaan kestävä kehitys huomioiden kaikki neljä kestävä kehityksen osa-alueita: ekologinen kestävyys (tekojen ja hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen), sosiaalinen kestävyys (yhteisöllisyys ja hyvinvointi, jaksaminen), kulttuurinen kestävyys (suvaitsevaisuus ja erilaisuuden ymmärtäminen) ja taloudellinen kestävyys (taloudellinen vastuu ja kestävät hankinnat).
6. lukio pyrkii minimoimaan sekajätteen eli aktiivisesti lajittelee ja kierrättää sekä pyrkii säästämään esim. paperinkulutuksessa.
7. lukiolaisten käyttämät opiskelijakoneet ovat leasing-hankittuja käytettyjä kannettavia tietokoneita.
8. oppimateriaalien suhteen on osittain siirrytty digitaalisista kirjalisensseistä paperikirjoihin. Paperiset oppikirjat voidaan käyttää moneen kertaan. Digitaaliset oppikirjalisenssit ovat käytössä kielissä, matematiikassa sekä osassa reaaliaineita. Kokeet ja ylioppilaskirjoitukset ovat kaikki digitaalisia.
9. hyvän opiskelijahuollon lisäksi huolehditaan henkilöstön jaksamisesta sekä sosiaalisesta ja fyysisestä työympäristöstä. Pidetään huolta niin kouluyhteisöstä, yksilöistä kuin koulurakennuksen kunnossa pysymisestä.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on sekä tukea lasten kotihoitoa että järjestää varhaiskasvatuspalveluita päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa kerhotoiminnassa. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tuottaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen hyvinvointia tuetaan lapsen edun näkökulmasta hänen yksilöllisten tarpeidensa, vahvuksiensa ja mielenkiintonsa kohteista käsin.

Vanhempainvapaan jälkeen, kun lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen, huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon eri tavoin. Lapsi voi mennä kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatukseen tai lasta voidaan hoitaa kotona.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden osa-alueet:

- 1) Päiväkodit
- 2) Perhepäivähoito
- 3) Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus
- 4) Vuorohoito
- 5) Avoin varhaiskasvatus
- 6) Varhaiserityiskasvatus (sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin)
- 7) Lastenhoidon tuet (kotihoitoon tuki)
- 8) Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2025 451 lasta, joista päiväkodeissa 370 lasta, perhepäivähoidossa 81 lasta ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 25 lasta. Avointa varhaiskasvatusta ei enää järjestetä 1.6.2026 alkaen. Lasten vuorohoitoa järjestetään Koivulehdon päiväkodissa. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa.

Palvelusetelillä tuotetussa yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2025 40 lasta.

Kotihoitoon tukea sai elokuussa 2025 98 lasta ja yksityisen hoidon tukea ei tällä hetkellä makseta yhdestäkään lapsesta. Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän säilyvän lähes ennallaan, vaikka 0–6-vuotiaiden lasten kokonaismäärän ennustetaan vähenevän.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatusta opetuksen, kasvatuksen ja hoidon kokonaisuutena korostaen lapsen ja huoltajan osallisuutta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut huolehtivat siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lasten vuorohoitoa Muhoksen vuorohoidon linjausten mukaisesti sekä tarjoavat avointa varhaiskasvatuspalvelua.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksessa tulee huomioida lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Lapsen tukemisessa tulee huomioida tuen eri tasot, tuen toteutus, tuen muodot, annettavat tukipalvelut ja tuen tarpeen arviointi. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lapsen varhaisen tuen varmistaminen sekä antaa lapselle mahdollisimman hyvät kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytykset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki on uudistunut esi- ja perusopetuksessa. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos on tullut pääosin voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea.

Oppimisen tuen uudistuksen keskeisimpänä tavoitteena on kohdentaa tuen painopistettä ennaltaehkäiseviin toimiin. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien (2) tehtäväkenttä on ollut laaja ja nykyinen resurssi on mahdollistanut lähinnä konsultatiivisen työn toteuttamisen. Huomionarvoista on, että lasten erilaiset tuen tarpeet ovat kasvaneet ja myös varhaiskasvatuslaki (540/2018, 3 a luku) edellyttää riittävän tuen varmistamista varhaiskasvatuksessa ja tässä varhaiskasvatuksen erityisopettajalla on merkittävä rooli.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella erityisopettajaresurssi ei ole riittävä uuden lain velvoittamiin toimiin ryhmä- ja lapsikohtaisen tuen toteuttamiseksi esiopetuksessa. Ryhmä- ja lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen käytännössä tarkoittaa konsultaation lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan työn kohdentamista

opetustyöhön lapsiryhmissä sekä suunnitteluyhteistyön vahvistamista päiväkodeissa eri tiimien sekä yksikön esihenkilön kanssa.

Tuen uudistuksesta johtuviin kuluihin ja erityisopettajaresurssin lisäämiseen on varauduttu opetus- ja kasvatustalouden talousarvion valmisteluvaiheessa siten, että varhaiskasvatuksen tulosalueelle voidaan perustaa yksi (1) uusi varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää 1.4.2026 alkaen. Tehtävät tullaan kohdentamaan työsuhteen alkaessa pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiotyön sekä ryhmä- ja lapsikohtaisen tuen toteuttamiseen Muhoksen kunnan päiväkodeissa niissä ryhmissä, joissa annetaan esiopetusta. Vuoden 2026 talousarvion arvioitu kustannusvaikutus varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkaamiseksi on 31 000 € (9 kuukautta).

Varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen järjestämistä ohjaavat varhaiskasvatuslaki, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma, Muhoksen esiopetussuunnitelma. Lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaa varhaiskasvatuksen toimintakauden toimintasuunnitelma, lapsiryhmien pedagogiset toimintasuunnitelmat sekä lasten yksilölliset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat.

Hyvinvointilautakunta on hyväksynyt Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelman (2022) ja esiopetuksen opetussuunnitelman (2014), lisäksi opetus- ja kasvatustalouden lautakunta on hyväksynyt esiopetuksen opetussuunnitelman (2014) muutokset kokouksessaan 17.6.2025.

Varhaiskasvatuspalvelujen tulevaisuus

Alle kouluikäisten lasten syntyvyys ja muutto kuntaan ei ole merkittävästi lisääntynyt, mutta lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt koko päiväisen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden myötä. Varhaiskasvatuksen järjestämistä säättää varhaiskasvatuslaki (2018/540). Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatusta perheiden tarpeen mukaan (varhaiskasvatuslaki 2018/ 540 2 luku § 5). Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa perheille tarjotaan hoitoa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa (kerhotoiminta).

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan päivähoitopaikkojen kysynnän voidaan ennustaa Muhoksella olevan suhteellisen tasainen, mutta alueelle suuntautuva muuttoliike sekä yleinen työllisyystilanne voi lisätä varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää. Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman tavoitteena on päiväkotipaikkojen lisääminen.

Toimenpiteet

1. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen. Kolmannen varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkaaminen kuntaan.
2. Henkilökunnan koulutus, henkilökunnan osaamisen lisääminen.
3. Esimiesten koulutus, työhyvinvointiin ja johtajuuteen liittyvää.
4. Työhyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa.

Oulujoki-Opisto

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana. Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan vastaamaan asukkaiden ja kunnan tarpeita ja suunnittelussa otetaan huomioon alueellinen kysyntä ja tarjonta. Kuntalaisia osallistetaan ja toiveita huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kurssitarjonnan suunnittelussa. Uusia kursseja voidaan tarjota joustavasti myös lukuvuoden alkamisen jälkeen huomioiden taloudelliset reunaehdot.

Keskeisiä kehittämisen teemoja kansalaisopistokentällä ovat tällä hetkellä digitaitojen saavutettavuus ja osaaminen, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys, yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa sekä osaamisperusteisuuden kehittäminen. Oulujoki-Opisto edistää näitä teemoja toiminnallaan kehittämisohjelmansa mukaisesti myös vuonna 2026.

Oulujoki-Opistossa on tarjolla laajasti taiteen perusopetuksen (TPO) musiikin yleisen ja laajan sekä kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista opetusta. Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin tai kuvataiteen harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opintojen jälkeen oppilaalla on parempia valmiuksia hakeutua jatkokoulutuksiin tai jatkaa taiteen parissa harrastamista. Linjaa tukee osaamisperusteisen opiskelun kautta saatavat opintopistesuoritukset, jotka voivat käydä mm. hyväksiluettaviksi opinnoiksi oppilaitoksesta riippuen. Laadukkaat taideharrastusmahdollisuudet nähdään myös kunnan vetovoimatekijöinä.

Oulujoki-Opisto nosti kurssi- ja lukukausimaksujaan kauttaaltaan 5 % lukuvuodelle 2025-2026 perustuen palkkojen ja muiden kulujen nousuun. Hinnankorotuksella ei ollut vaikutusta osallistujamääriin, joten kurssimaksujen nosto pidetään mahdollisena toimenpiteenä myös lukuvuodelle 2026-2027. Opiston henkilössä on mahdollisesti odotettavissa muutoksia mm. eläköitymistä vuoksi vuoden 2026 aikana.

Opetustuntimäärä pyritään pitämään viime vuosien tasolla. Mikäli talousarvioon tehdään leikkauksia, on huomioitava, että opetustuntien vähetessä myös suoritteiden mukaan maksettavan valtionosuuden määrä pienenee.

Musiikkikoulu

Musiikkikoulu tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta klassisen ja kamarimusiikin painotuksella. Musiikkikoulun tulevaisuutta määrittää mm. taiteen perusopetuksen lakiuudistus, joka tulee voimaan vuoden 2027 alusta. Musiikkikoulun resurssien nähdään olevan riittävät uudistuksen lakiluonnokseen nähden. Vuoden 2026 aikana varaudutaan tarvittaviin muutoksiin, kun lakiuudistus hyväksytään. Haasteita aiheuttaa opintojen loppuun asti suorittavien määrän vähäisyys ja näin ollen päättötodistusten saajien määrä, joka tulee todennäköisesti olemaan yksi rahoitukseen vaikuttavista kriteereistä lakiuudistuksen myötä.

Kuvataidekoulu

Kuvataidekoulussa voi opiskella taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisesti. Kuvataidekoululla järjestetään myös vapaan sivistystyön kursseja mm. aikuisille ja erityisryhmille. Kuvataidekoululla on opetettu myös keramiikkaa, vaikka koululla ei ole omaa keramiikkauunia. Työt käydään tällä hetkellä polttamassa Muhoksen yläkoululla, mikä on varsin työlästä. Vuoden 2026 talousarvioon on budjetoitu 4 000 euroa käytetyn, mutta toimivan keramiikkauunin hankintaa varten Utajärven kunnalta. Taidetarvikemäärärahasta on vähennetty tätä kompensoimaan 2732 euroa.

Yleissivistävä opetus Muhos

Oulujoki-Opisto järjestää vapaan sivistystyön opetusta Muhoksen ja Utajärven kuntien alueella ja kustannuspaikoilla. Yleissivistävän opetuksen kustannuspaikkojen henkilöstökulut koostuvat pääsääntöisesti tuntiopettajien palkka- ja matkakuluista. Opetusta järjestetään kädentaidoissa, liikunassa, digitaadoissa, taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaan musiikissa sekä tarpeen mukaan myös muissa aineissa. Lukuvuosittain suunniteltava kurssikattaus muodostuu kunnan tarpeen, kuntalaisten kiinnostusten sekä opettajien puolesta tarjottavien kurssien kokonaisuutena.

Yleissivistävä opetus Utajärvi

Utajärven kunta ostaa opistopalveluita Muhoksen kunnalta. Utajärvellä järjestetään vapaan sivistystyön opetusta kädentaidoissa, liikunnassa ja kuvataiteissa. Taiteen perusopetusta järjestetään yleisen oppimäärän mukaan musiikissa. Utajärven kunta ilmoittaa määrärahan suuruuden loppuvuoden aikana. Tähän saakka määrärahaa on jäänyt käyttämättä pääasiassa opettajien saatavuuden ja opetustilojen rajallisuuden vuoksi. Sopimus opistopalvelujen ostosta uusitaan syksyn 2025 aikana. Sopimusuudistuksella ei nähdä olevan talousvaikutuksia.

Opetus- ja kasvatustaloutta perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Perustettavat toimet

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 1.4.2026 alkaen

Määräaikaiset toimet

Erityisluokanopettaja Huovilan koulu lukuvuosi 2026-2027

Erityisluokanopettaja Laitasaaren koulu lukuvuosi 2026-2027